

Pernanpoistopotilaan rokottaminen, aikuiset

Pernanpoisto esimerkiksi sairauden tai onnettomuuden vuoksi, samoin kuin pernan toiminnan hiipuminen, altistavat potilaan kapselillisten bakteerien aiheuttamille vakaville infektioille. Viruspuolustukseen pernan puuttuminen tai toimintahäiriö ei vaikuta.

Pneumokokki-, meningokokki- ja Haemophilus influenzae tyyppi b (Hib) -rokotuksia suositellaan pernan vajaatoiminnassa tai pernanpoistoa suunniteltaessa. Rokotteet annetaan ensisijaisesti hyvissä ajoin, mielellään jo 10-12 viikkoa ennen, kuitenkin vähintään kaksi viikkoa ennen suunniteltua leikkausta. Kiireellisissä tapauksissa rokotuksen annetaan leikkauksen jälkeen, kun vointi on vakaa, mielellään noin kahden viikon kuluttua leikkauksesta, mutta ennen siirtymistä jatkohoitoon.

Influenssarokotuksia suositellaan vuosittain ennen influenssakauden alkua. Influenssa voi altistaa esim. pneumokokkitaudille, joten influenssarokotteella pyritään välillisesti suojaamaan potilasta pneumokokki-infektioilta.

Pernanpoistopotilaille voidaan antaa turvallisesti myös eläviä heikennettyjä rokotteita, jos henkilöllä ei ole muuta vasta-aihetta kyseiselle rokotteelle.

Rokotusten kirjaaminen

Rokotuksen antava hoitaja kirjaa annetut rokotukset sairauskertomukseen sekä tähän kaavakkeeseen, joka annetaan potilaalle. Annettu rokote ja selkeä ohje jatkorokotteista tulee kirjata potilaan sairaskertomukseen. Hoitavan lääkärin tulee huolehtia, että pernanpoistopotilaan rokotukset ovat kunnossa. Tarvittaessa rokotuksista voi konsultoida infektiolääkäriä.

Rokotusten järjestäminen ja kustannukset

Pernanpoistopotilaan rokotukset alla olevia tauteja vastaan katsotaan osaksi hyvää hoitoa ja ne ovat potilaalle maksuttomia. Pernanpoistopotilaat saavat meningokokkirokotteet osana kansallista rokotusohjelmaa. Muut rokotteet maksaa hyvinvointialue. Pernanpoistopotilaalle ja hänen lähipiirilleen kuuluu kansallisen rokotusohjelman influenssarokote, joka on myös maksuton. Ensimmäisten rokotusten antamisesta vastaa erikoissairaanhoito (kirurginen yksikkö tai hematologinen osasto). Kotiutumisen jälkeisistä rokotuksista vastaa potilaan oma terveysasema.

Pneumokokkirokotteet

- Apexxnar 20 -pneumokokkikonjugaattirokote 1 annos (ei tehosterokotteen tarvetta)

- Aiemmin pneumokokkrokotteen saaneet:
  - Jos on saanut Prevenar 13 tai Vaxneuvance 15 -konjugaattirokotteen, mutta ei Pneumovax 23 -rokotetta viimeiseen 5 vuoteen, anna Pneumovax 23 lisäserotyyppien vuoksi. Konjugaattirokotteen antamisesta pitää olla kulunut kuitenkin vähintään 2 kk.
  - Apexxnarissa serotyyppijä on lähes Pneumovaxin verran, joten sen kohdalla lisärokotusta ei enää tarvita.
  - Jos on saanut Pneumovax 23 -polysakkaridirokotteen aiemmin, katso, että ennen Apexxnarin antoa on vähintään vuosi.

Meningokokkrokotteet

- **Meningokokki ACWY -rokote** (Nimenrix tai Menveo), **1 annos**

JA

- **Meningokokki B -rokote** (Bexsero), **2 annosta** vähintään 1 kk välein
  - Aiemmin Meningokokkrokotteen saaneet, katso: [Pernanpoistopotilaiden rokottaminen - Meningokokki](#) (thl.fi)

Haemophilus influenzae tyyppi B (Hib) –rokotteet

- **Hib-rokote** (Act-HIB), **1 annos** (jos ei ole saanut Hib-rokotetta aiemmin)
  - Pikkulapsille on tarjottu Hib-rokotteita kansallisessa rokotusohjelmassa jo 1990-luvun alkupuolelta. Näillä lapsilla on lähes poikkeuksetta suoja Hib-tauteja vastaan. Nykykäsityksen mukaan Hib-rokotuksia ei tarvitse tehostaa täyden rokotussarjan saaneilla henkilöillä.
  - Hib-rokotetta on saatavissa osana lasten viitosrokotetta ja erillisenä rokotteenä: DTaP-IPV-Hib (Infanrix-Polio-Hib® tai Pentavac®) ja Hib-rokote (Act-HIB®)

Ohje osastolle pernanpoiston jälkeen, jos rokotteita ei ole annettu ennen operaatiota

Tarkista onko potilas saanut jo aiemmin näitä rokotteita, jos ei ole annetaan seuraavat:

Osastolla ennen kotiutumista seuraavat rokotteet:

1. Apexxnar
2. Nimenrix
3. Bexsero (+tehosteannos 1 kk kuluttua omalla terveysasemalla)
4. Act-HIB

Jos potilas on heikkokuntoinen, rokotereaktioiden vähentämiseksi Bexsero-rokotteen antaminen vasta esimerkiksi kahden viikon päästä muista on mahdollista. Tässä rokotteen kuumereaktion mahdollisuus on suurin.

Suosittelaa potilasta hankkimaan korona- ja influenssarokotukset tavanomaiseen tapaan, vaikka pernanpoisto ei ole suora riskitekijä näiden suhteen. Näiden virusten jälkitautina bakteeritaudit ovat kuitenkin mahdollisia.